

บทที่ 3

กรมทหารช่าง

หน่วยทหารช่างแบบนี้จัดกำลังให้มี บก. และ ร้อย.บก. และปฏิบัติงานตามการในหน้าที่ที่ได้รับ บรรจุมอบหรือจัดขึ้นสมทบ จากหน่วยทหารช่างอื่น ๆ เพื่อจัดเป็นชุดปฏิบัติงาน ดังนั้นจึงจัดอยู่ในจำพวก กองพัน ระดับหน่วยกรมแล้วย่อมขึ้นอยู่กับขนาด และขอบเขต ของการปฏิบัติการ และอาจมีกองพันทหารช่างหลายกองพันและกองร้อยทหารช่างอิสระหลายกองร้อย และ กำลังส่วนอื่น ๆ

บก.และ ร้อย.บก. ของกรมทหารช่างคงจัดกำลังตามหลักการทั่วไป เช่น ในกรณีเป็นกองพันจะมี ส่วนบริการเพียงเล็กน้อย ส่วนต่าง ๆ เหล่านี้มีหมู่สื่อสารทั้งสิ้น กรมทหารช่าง มีดังนี้ .-

* กรมทหารช่างสนาม

กรมทหารช่างก่อสร้าง

* กรมทหารช่างส่งกำลังและซ่อมบำรุง

กรมทหารช่างเครื่องบิน

(* กรมทหารช่างของ ทบ.ไทย)

กรมทหารช่างของกองทัพ

1. การจัดตั้ง

การจัดตั้ง กรม ช.กองทัพ ตั้งแต่ปี 26 ทบ. ได้อนุมัติหลักการให้จัดตั้ง กรม ช. กองทัพภาค โดยเริ่มโครงการตั้งแต่ปี 26 โดยมีความมุ่งหมายที่จะให้ กรม ช.ทัพภาค สนับสนุน พัน.ช.พล. ที่ล้นมือและ พัฒนาประเทศในยามปกติ สอดคล้องกับนโยบายของหน่วยเหนือ และสอดคล้องกับนโยบาย และ ระบบประมาณที่ได้รับ โดยจัดทำเป็นโครงการพัฒนาหน่วยทหารช่าง เพื่อที่จะให้สามารถปฏิบัติงานก่อสร้าง อาคารโรงเรียนให้กับหน่วยทหาร ตามแผนพัฒนาเสริมสร้างกำลังกองทัพ โครงสร้างของการจัดหน่วย กรม ช.ทัพภาค มีการจัดหน่วยดังนี้.-

1.1 กองบังคับการ และกองร้อยกองบังคับการ

1.2 กองพันทหารช่างสนาม

1.3 กองพันทหารช่างก่อสร้าง

1.4 กองร้อยทหารช่างอิสระ 6 กองร้อย

1.4.1 กองร้อยทหารช่างเครื่องมือเบา

1.4.2 กองร้อยทหารรถยนต์บรรทุกทุกเท้าย

1.4.3 กองร้อยทหารช่างสะพานผสม

1.4.4 กองร้อยทหารช่างประปาสนาม

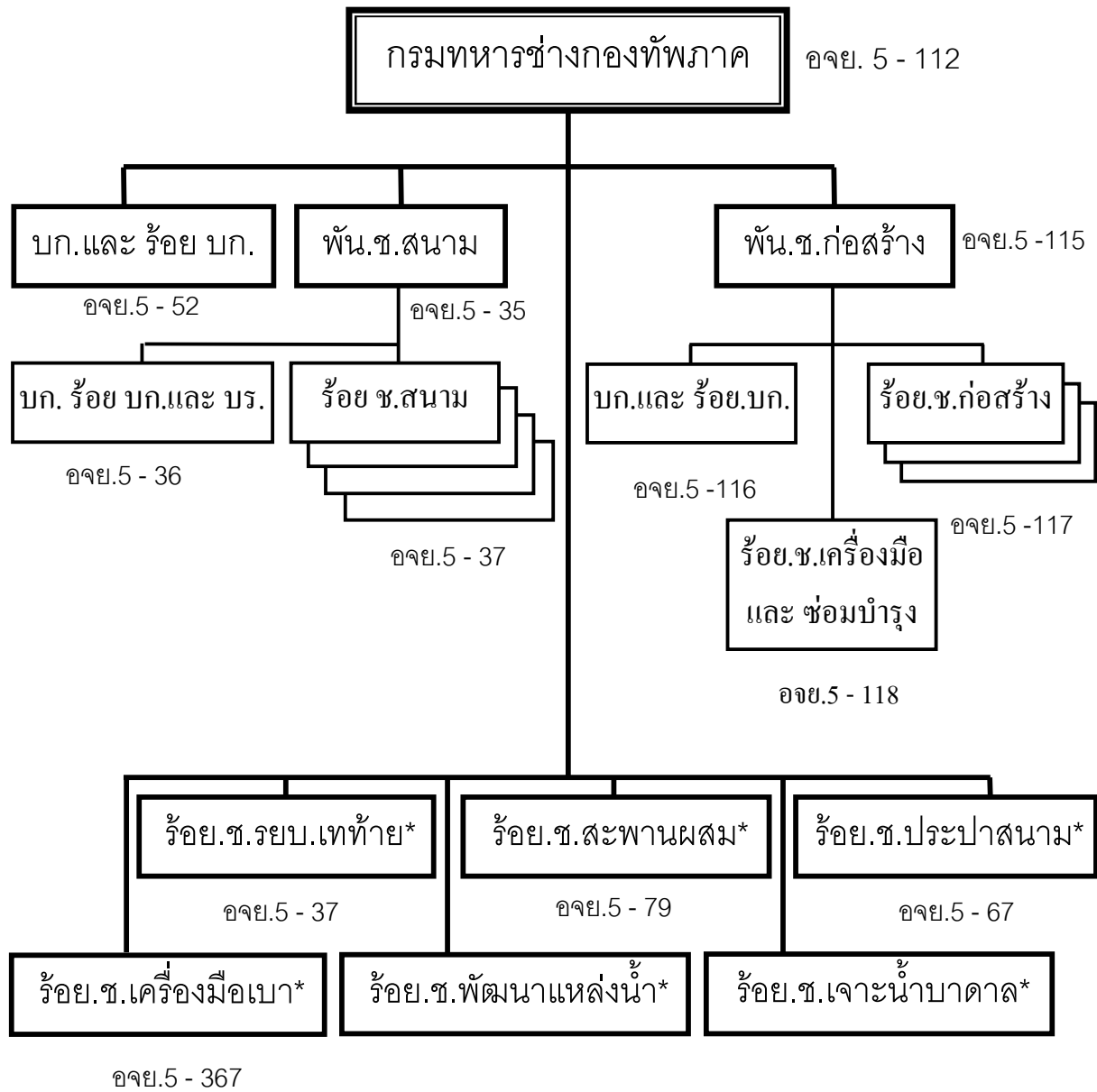
1.4.5 กองร้อยทหารช่างพัฒนาแหล่งน้ำ

1.4.6 กองร้อยทหารช่างเจาะน้ำบาดาล

(กองร้อยทหารช่างอิสระ จำนวน 6 กองร้อย พิจารณาจัดตั้งตามความจำเป็น และงบประมาณ)

2. โครงสร้างของการจัดหน่วย

รูปที่ 3.1 อัตราการจัดกรมทหารช่างของกองทัพภาค

หมายเหตุ * กองร้อยทหารช่างอิสระ พิจารณาจัดตั้งตามความจำเป็น

กองบังคับการ และกองร้อยกองบังคับการ กรมทหารช่างของกองทัพภาค

1. ภารกิจ

- 1.1 ควบคุมบังคับบัญชาหน่วยทหารช่างที่ขึ้นตรง , บรรจุมอบ หรือ ขึ้นสมทบ
- 1.2 วางแผนและประสานการปฏิบัติงานของหน่วยทหารช่างก่อสร้างหรือหน่วยทหารช่างอื่นๆ ในการก่อสร้างทั้งในสนามและในยามปกติ งานฟื้นฟูปรับปรุงหรืองานซ่อมบำรุงสิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติการของกองทัพภาค , กองทัพบก และส่วนราชการ อื่น ๆ ที่ได้รับมอบ
- 1.3 สนับสนุนและเพิ่มพูนประสิทธิภาพ หน่วยทหารช่างของกองพล ด้วยการปฏิบัติงานงานทั่วไปเมื่อต้องการ
- 1.4 ป้องกันที่ตั้งหน่วยยามฉุกเฉิน ด้วยการปฏิบัติการรบอย่างทหารราบได้อย่างจำกัด

2. การแบ่งมอบ

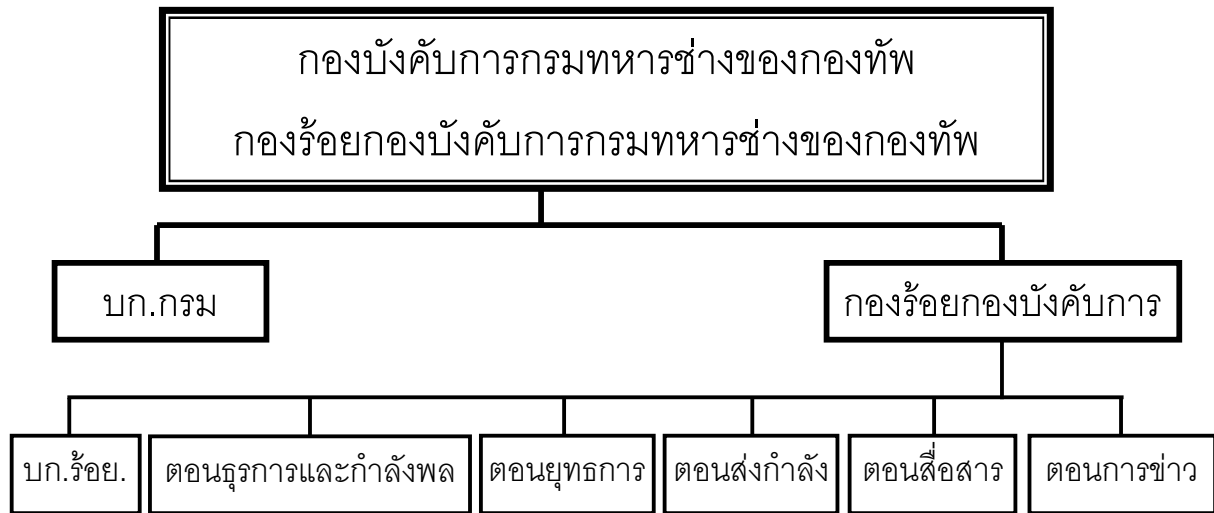
เป็นหน่วยของกองทัพบก อาจแบ่งมอบให้กับหน่วยรองได้ตามความเหมาะสม

3. ขีดความสามารถ

- 3.1 วางแผนและแบ่งมอบงานช่าง ตลอดจนกำกับดูแล และการปฏิบัติงานของหน่วยทหารช่างที่ขึ้นตรงบรรจุมอบ และหน่วยขึ้นสมทบ
- 3.2 กำกับดูแล การลาดตระเวนทางการช่าง , การรวบรวมข่าวสารทางการช่าง รวมทั้งการประเมินค่า และ แจกจ่ายข่าวกรองทางการช่าง
- 3.3 ควบคุมทางเทคนิค, ทางยุทธการ, ทางธุรการ,ทางการส่งกำลัง ตลอดจนควบคุมงานช่างของกองพันทหารช่างสนาม หรือกองพันทหารช่างก่อสร้างได้ ตั้งแต่ 2 ถึง 5 กองพัน
- 3.4 ดำเนินการเกี่ยวกับการก่อสร้างและฟื้นฟูเส้นทางคมนาคม ที่ตั้งหน่วยทหาร อาคารสนามบิน คลังน้ำมัน ท่าเรือ เขื่อนหรือฝาย คลองส่งน้ำ และทางรถไฟ พร้อมสิ่งอำนวยความสะดวกในเรื่อง
  - 3.4.1 สำรวจ
  - 3.4.2 ตรวจสอบ และอนุมัติแบบ รวมทั้งกำหนดมาตรฐานการก่อสร้าง
  - 3.4.3 วางแผน ออกแบบ ผลิตแบบ
  - 3.4.4 ควบคุมงบประมาณของหน่วยขึ้นตรง บรรจุมอบ และขึ้นสมทบ
  - 3.4.5 ควบคุมทางเทคนิค และมาตรฐานการก่อสร้าง
- 3.5 ปฏิบัติการรบอย่างทหารราบได้ เมื่อจำเป็น
- 3.6 มีความคล่องแคล่วในการเคลื่อนที่ 100 %

4. ผังการจัด

รูปที่ 3.2 ผังการจัดกองบังคับการและกองร้อยกองบังคับการกรมทหารช่างของกองทัพ

1. กองบังคับการกรม

- 1.1 ผู้บังคับการกรม
- 1.2 รองผู้บังคับการกรม
- 1.3 เสนาธิการกรม
- 1.4 นายทหารฝ่ายยุทธการ และการฝึก
- 1.5 นายทหารฝ่ายธุรการ และกำลังพล
- 1.6 นายทหารฝ่ายการข่าว
- 1.7 นายทหารฝ่ายส่งกำลังบำรุง
- 1.8 วิศวกรโยธา
- 1.9 วิศวกรก่อสร้าง
- 1.10 วิศวกรไฟฟ้า
- 1.11 นายทหารเครื่องมือ
- 1.12 นายทหารงบประมาณ
- 1.13 นายทหารซ่อมบำรุงเครื่องมือสายช่าง
- 1.14 นายทหารงานช่างสาธารณะ และสาธารณูปโภค
- 1.15 นายทหารสื่อสาร
- 1.16 นายทหารพระธรรมนูญ
- 1.17 นายทหารการเงิน
- 1.18 นายทหารแผนที่
- 1.19 นายทหารลาดตระเวน

1.20 จำกรม

2. กองร้อยกองบังคับการ

2.1 บก.ร้อย

2.2 ตอนธุรการและกำลังพล

2.3 ตอนยุทธการ

2.4 ตอนส่งกำลัง

2.5 ตอนสื่อสาร

2.6 ตอนการข่าว

5. ยุทโธปกรณ์ที่สำคัญ

จำนวน

1. ส่วนเจาะดิน 9 ฟุต เครื่องยนต์เบนซิน	1 เครื่อง
2. ถังผ้าใบกรองน้ำฆ่าเชื้อโรค 36 แกลลอน	1 ถัง
3. เครื่องกำเนิดไฟฟ้า 1.5 กิโลวัตต์	5 เครื่อง
4. เครื่องกำเนิดไฟฟ้า 3 กิโลวัตต์	1 เครื่อง
5. ชุดทดสอบแอสฟัลท์	1 ชุด
6. ชุดทดสอบคอนกรีต	1 ชุด
7. ชุดทดสอบมวลดิน	1 ชุด
8. เครื่องมือซ่อมบำรุงชั้นหน่วย หมายเลข 1	1 ชุด
9. รถบ. 2 1/2 ตัน 6 x 6 สัมภาระ	8 คัน
10. รถแก๊สตรวจการณ์ 1/2 ตัน 4 X 2	13 คัน
11. รถยนต์กระบะบรรทุก 1 ตัน 4 X 4 พร้อมหลังคา	8 คัน
12. ปกบ. ขนาด 7.62 มม.	2 กระบอก
13. ปพ. 86 ขนาด 11 มม.	30 กระบอก
14. ปลย. 11	153 กระบอก

กรมทหารช่างส่งกำลังและซ่อมบำรุง

1. ภารกิจ

- 1.1 บังคับบัญชาหน่วยทหารช่างส่งกำลัง หน่วยซ่อมบำรุง และหน่วยบริการที่บรรจุมอบ หรือ ขึ้นสมทบ
- 1.2 วางแผนและประสานการปฏิบัติงานของหน่วยส่งกำลัง หน่วยซ่อมบำรุง และหน่วยบริการ เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติการของกองทัพบก หรือส่วนราชการอื่น ๆ ที่ได้รับมอบ
- 1.3 ป้องกันที่ตั้งหน่วย ด้วยการปฏิบัติการรบอย่างทหารราบได้อย่างจำกัด

2. การแบ่งมอบ

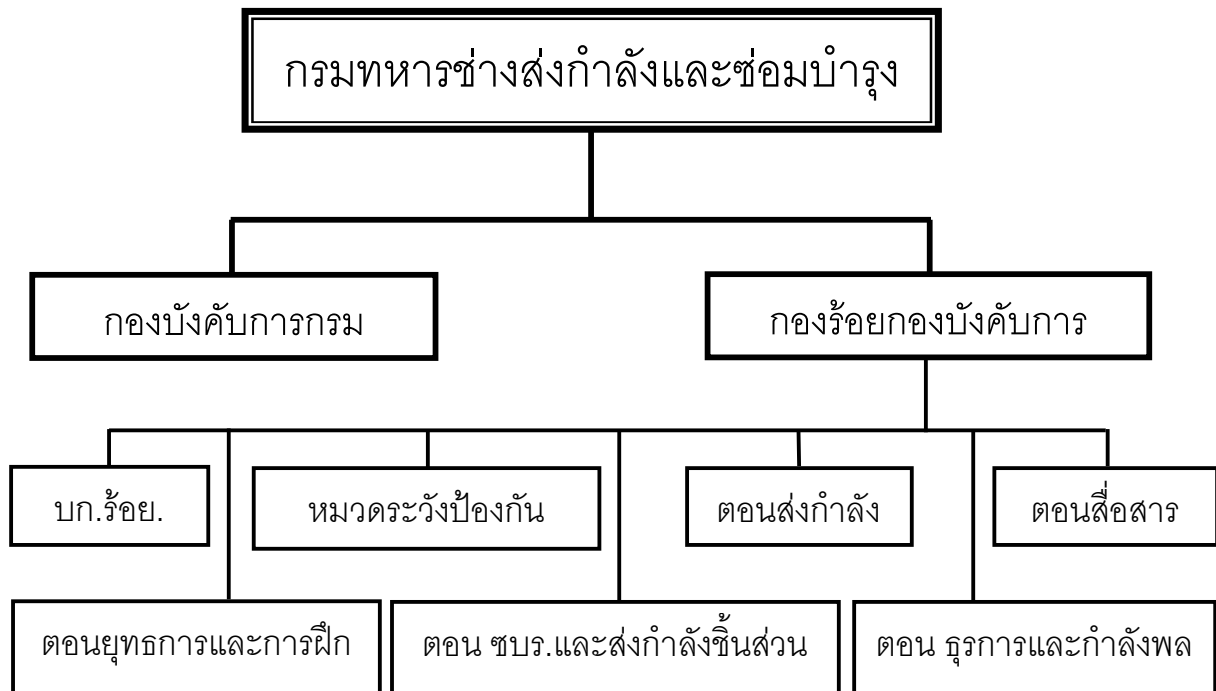
เป็นหน่วยของกองทัพบก อาจแบ่งมอบให้สนับสนุน หรือสมทบให้แก่หน่วยใด ๆ ได้ตามความจำเป็น

3. ซีดความสามารถ

- 3.1 ควบคุมทางเทคนิค ทางยุทธวิธี และทางธุรการของหน่วยส่งกำลัง หน่วยซ่อมบำรุง และหน่วยบริการสายช่างได้ 3 ถึง 7 กองพัน
- 3.2 ดำเนินการให้เป็นไปตามนโยบาย และวิธีการ ซึ่งหน่วยเหนือกำหนดในเรื่อง
  - 3.2.1 การควบคุมสิ่งอุปกรณ์ทั่วไป เครื่องมือ และชิ้นส่วนซ่อม
  - 3.2.2 การควบคุมสิ่งอุปกรณ์ขาดแคลน และตำราระดับ
  - 3.2.3 รวบรวม และ วิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ ในการส่งกำลัง และซ่อมบำรุง
- 3.3 ช่วยเหลือหน่วยเหนือในการวางแผนการส่งกำลังและซ่อมบำรุง เพื่อให้ได้ตามความต้องการทางยุทธการ
- 3.4 ดำเนินการจัดหาสิ่งอุปกรณ์ตามความรับผิดชอบของกรม
- 3.5 ปฏิบัติการอย่างทหารราบได้เมื่อจำเป็น
- 3.6 มีความคล่องแคล่วในการเคลื่อนที่ได้ 100 %

4. ฝั่งการจัด

รูปที่ 3.3 ฝั่งการจัดกองบังคับการและกองร้อยกองบังคับการกรมทหารช่างส่งกำลังและซ่อมบำรุง

4.1 กองบังคับการกรม

- 4.1.1 ผู้บังคับการกรม
- 4.1.2 รองผู้บังคับการกรม
- 4.1.3 เสนาธิการ
- 4.1.4 นายทหารอำนวยการซ่อมบำรุง
- 4.1.5 นายทหารฝ่ายกำลังพล
- 4.1.6 ผู้ช่วยนายทหารฝ่ายกำลังพล
- 4.1.7 นายทหารฝ่ายยุทธการและการฝึก
- 4.1.8 ผู้ช่วยนายทหารฝ่ายยุทธการและการฝึก
- 4.1.9 นายทหารฝ่ายส่งกำลังบำรุง
- 4.1.10 นายทหารส่งกำลัง
- 4.1.11 นายทหารพระธรรมนูญ
- 4.1.12 นายทหารซ่อมบำรุงเครื่องมือช่าง
- 4.1.13 นายทหารส่งกำลังขึ้นส่วน

- 4.1.14 นายทหารขนส่ง
- 4.1.15 นายทหารเก็บซ่อม
- 4.1.16 นายทหารฝ่ายการเงิน
- 4.1.17 นายทหารฝ่ายส่งกำลังสายช่าง
- 4.1.18 นายทหารจัดหา
- 4.1.19 นายทหารธุรการ
- 4.1.20 นายทหารสื่อสาร
- 4.1.21 พลขับรถ
- 4.1.22 ทหารลูกมือ

4.2 กองร้อยกองบังคับการ

- 4.2.1 บก.ร้อย
- 4.2.2 หมวดระวังป้องกัน
- 4.2.3 ตอนธุรการและกำลังพล
- 4.2.4 ตอนยุทธการและการฝึก
- 4.2.5 ตอนสื่อสาร
- 4.2.6 ตอนส่งกำลัง
- 4.2.7 หมู่ซ่อมบำรุงและส่งกำลังขึ้นส่วน

5. ยุทโธปกรณ์ที่สำคัญ

	จำนวน
5.1 เครื่องกำเนิดไฟฟ้า 5 กิโลวัตต์	2 เครื่อง
5.2 เครื่องกำเนิดไฟฟ้า 1.5 กิโลวัตต์	1 เครื่อง
5.3 เครื่องประจุแบตเตอรี่ 1,200 วัตต์	1 เครื่อง
5.4 ปลย. 11 เครื่องประกอบพร้อม	150 กระบอก
5.5 ปฟ. 86 ขนาด 11 มม. เครื่องประกอบพร้อม	22 กระบอก
5.6 ปลย. เอ็ม.203	9 กระบอก
5.7 ปก.เอ็ม 60 พร้อมขาหยั่ง	6 กระบอก
5.8 เครื่องมือชุดซ่อมบำรุงชั้นหน่วย	1 ชุด
5.9 รถพ่วง 1/4 ตัน 2 ล้อ สัมภาระ	6 คัน
5.10 รถพ่วง 4 ตัน 2 ล้อ บรรทุกน้ำ	1 คัน
5.11 รถยนต์บรรทุก 3/4 ตัน 4 x 4 สัมภาระ	2 คัน
5.12 รถยนต์บรรทุก 2 1/2 ตัน 6 x 6 สัมภาระ	2 คัน
5.13 รถยนต์บรรทุก 1/4 ตัน 4 x 4	1 คัน